# QUÆSTIO MEDICA,

*QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,*
*manè diſcutienda in Scholis Medicorum,*
*die Jovis decimâ-tertiâ Januarii.*

M. JOANNE-MICHAELĒ GARBE,
Doctore Medico, Præſide.

## *Eſt-ne Anima corporis facultatum principium?*

### I.

ANIMÆ nomen obſcurius quam ejus natura. Menti, ætheri, igni, vento, ſanguini, partium harmoniæ nomen idem fecerunt homini, brutis, plantis, ipſique mundo commune: immane quantum re diſcrepant. Clarius definitur anima res cogitans corporis causâ. Cum enim peragrato univerſo orbe in ſeipſam anima redit, id primum & cogitare ſe & eſſe novit. Mox proprium corpus à quo recedere etiamſi velit, non poteſt, & ſuo in illud imperio & ſenſu percipit. Anima in corpore nuſquam minus otioſa quam cum otioſa: nullum enim cogitandi finem facit. Inſignes cogitandi modi ſunt intelligere, percipere, velle, ſentire. Sentit in cerebro non in ſenſuum organis, non ſuccuſſione nervorum, ſed ſpirituum refluxu & undulationis motu. Nihil ad animæ nutum fit in corpore cujus ipſa non ſit conſcia. Non audiendi qui perperam affingere ſolent animæ ignoranti imo & invitæ quod ſoli corporis fabricæ debetur; quaſi vero anima cui cogitare vivere eſt quicquam incogitans agere poſſit aut pati. Quid autem cogitare niſi eorum conſcium eſſe quæ in nobis geruntur?

### II.

A TOT ſæculis Medicinæ proceres, candidæ illæ animæ, ſummi viri ad hominum bonum, & Iatrices ornamentum è cælo delapſi facultatum nomina uſurparunt, planè ut mirum ſit à nonnullis ea repudiari. Peccant in bonam mentem qui nomina longo uſu comprobata, & fælici eventu in diſciplinis recepta eli-

minare contendunt. Recentiores quibus nescio quo bono fato contigit esse tam beatis ut ad naturæ sinum propius accederent, de re magis quam de nomine solliciti fuerunt. Quos rerum usus incautos non reliquit & nomine & re fælicius utantur. Antiquiores veram curandi artem in qua totus pene Medicinæ honos, recentiores genuinam philosophandi rationem quæ plurimum splendoris arti nostræ attulit, tradidere. Utrisque sua laus. Facultatum vocabulo bene utuntur qui earum naturam exponunt. Quid igitur facultas nisi agendi vel patiendi vis à naturâ indita? quæ triplex in homine distinguitur. Prima est animæ quatenus mens seu intelligentia, sic facultate intelligendi sui ipsius, Dei & veri ideis seu notionibus informatur. Altera est corporis ut machinæ cujusdam elegantis à supremo artifice mire constructæ: hinc vi mechanicâ corpus gignitur, alitur, & augetur. Postrema facultas in eo sita est ut ad motum corporis accedat animæ cogitatio: sic sentit homo, rerum corporearum imagines contemplatur, & ad arbitrium loco movetur.

III.

UT mens humana sine corporis auxilio quædam intelligit quod impressas eorum formas à naturâ acceperit, ita & corpus absque animæ imperio aliquando movetur. Cùm hominem altiori somno oppressum sese in lectulo versantem vides, aut Poëtam secum versus commentantem, & modo frontem contrahere, modo digito caput scalpere, modo manus ad articulorum strepitum conterere, vel pede terram supplodere. An ea volentem agere putes? Idem si fortè œstro percitus deambulatum prodit, pateat fovea non videt, revoces non audit, cæno immersus hæreat nec humorem, nec fœtorem sentit. Quid ita? aliis anima distrahitur cogitationibus, eaque fiunt à spiritibus qui in solitas, tritasque vias influunt. Videas somnambulum deambulantem in subgrundiis, transnatantem flumen, trajicientem iterum, & ad lectum quiete redeuntem Mechanices leges observando accuratius quam si vigilaret. Anne anima id jubet aut sentit?

IV.

CORPUS humanum Machina est egregia, formæ præstantis & incessus planè suspiciendi. Homo autem machina cum animâ conjuncta. Ab ovo prodit, quòd promovetur à spiritu seminali, & nutritur colliquamento & materno sanguine. Cor ejus pulsat spirituum & sanguinis vi. Eundem cum matre spirat aëra. Excluditur

cum proprio, tum matris conamine. Tenellus infans ab aëre compressus tripudiare incipit & respirare. Meconium ejicit intestinorum ope. Lac sugit pectoris & abdominis dilatatione. Grandior fit extensione fibrarum. Alimenta puer, adultus & senex in ore comminuit & subigit dentium & salivæ ministerio. Deglutit musculorum & fibrarum æsophagi contractione. Deglutita dissolvuntur in ventriculo à fermento salso in quo sal acre dominatur non acidum. Inde chymus qui in intestina descendit tum proprio pondere, tum fibrarum ventriculi, diaphragmatis & musculorum abdominis beneficio. Chymus in chylum solvitur à bile & succo pancreatico. In vasa defertur lactea, sanguiferaque, intestinorum, diaphragmatis & musculorum etiam abdominis motu. Fit sanguis ab ipso sanguine; tumultuatur præcipuè à fermento in pulmonibus accepto. E corde in partes, è partibus ad cor tendit, cordis & arteriarum impulsu. Cor antlia, mactra, musculusque quadriventer & sphincter: antagonista sanguis, quo planè modo urina & fæces sunt antagonistæ sphincterum vesicæ & ani. In cerebro spiritus, in hepate bilem, in renibus urinam, in testibus semen, in cute sudorem, in cæteris glandulis salivam & lympham deponit. Cerebrum, hepar, renes, testes, uterus, palatum, æsophagus, ventriculus, intestina, bronchia, plevra, pericardium, peritonæum, cutis ipsa glandulæ sunt. Glandula autem retè fibris elasticis contextum in cujus areolis consitæ sunt vesiculæ, tubulique ad fluidi secretionem. Demum quæ in automatis eædem penè in corpore humano leges observantur. Inter solidas ejus partes adsunt trochleæ, cunei, cochleæ, vectes omnium generum in quibus æquilibrium, centrum gravitatis, linea directionis & tractionis, potentia, pondus & hypomoclion consideranda. Præterea liquorum motus, determinatio, resistentia, & velocitas; tum & vasorum figura, contextus, longitudo & diameter perpendenda, ut corporis humani naturâ innotescat. Nullæ in his omnibus animæ utcumque præsentis partes. Hæc vitam supponunt sive animæ cum corpore conjunctionem: verum à solâ corporis fabricâ perficiuntur, si pauca excipias respirationem, deglutitionem & excrementorum ejectionem quæ animâ jubente sæpè, imo & non jubente fiunt.

V.

ERGO animæ sua jura certa atque manifesta servemus. Nihil alienum ipsi tribuamus. Hæc nos pecudum dissimiles, Deique similes reddat, sit illa sapientiæ sedes, parens artium, inventrix scientiarum, magistra morum, domicilium virtutum. Sola

in corpore humano principatum teneat, præſentia complectatur, futura prævideat, præteritorum recordetur. Sola voluptatem doloremque percipiat, ac cætera quæ ſenſus movent, corpuſque quò libitum fuerit, jubeat circumferri. Affectus ſuos in corpore exprimat, illa iraſcente corpus excandeſcat, timente frigeat, mœrente langueſcat. Hæc videlicet pignora ſunt miri illius fœderis quod inter animam & corpus divinitus ſancitum eſt, ea lege ut ſuis pars utraque bonis frueretur. Quamvis autem mutuam operam continuo ferme ſibi præſtent, verumtamen anima non cauſa motuum corporis, ſed in causâ cur corpus variè moveatur, pariterque corpus in causâ tantummodo cur anima varie afficiatur à rerum conditore.

*Non ergo Anima corporis facultatum principium.*

Domini Doctores diſputaturi.

| | | |
|---|---|---|
| *M. Petrus Marais, rei Herbariæ Profeſſor.* | *M. Franciſcus Fauſtus Alliot, Medicus Regis ordinarius.* | *M. Joannes Robert.* |
| *M. Carolus Contugi.* | *M. Joannes-Baptiſta Dodart.* | *M. Ludovicus Gayant, Medicus Regis ordinarius.* |
| *M. Franciſcus Vernage.* | *M. Philippus Douté.* | *M. Franciſcus Vezou.* |

Proponebat Lutetiæ Pariſiorum JOSEPHUS PITTON TOURNEFORT, Aquiſextienſis in Gallo-Provinciâ Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1695.

Apud Franciſcum Muguet, Regis & Facultatis Medicinæ Typographum.